

Zaak 153

Uitspraak inzake een klacht van [a/b], uitgevers van het werk 'Blauw', tegen [c/d], uitgever van het werk 'Warped Sister'.

1. Bij brief van 15 september 2009 wenden [a/b], (hierna te noemen 'klagers') zich tot de Vaste Commissie Plagiaat (hierna te noemen VCP) met het volgende. Klagers menen dat het werk 'Warped Sister', sub-uitgegeven door [c/d] (hierna te noemen 'beklaagde') gelijkenis vertoont met het door klagers uitgegeven werk 'Blauw'. Naar de mening van klagers is er sprake van plagiaat.

2. Aan de administratie van Buma/Stemra zijn de volgende gegevens ontleend:

Het werk 'Blauw' is gecomponeerd en van tekst voorzien door de heer [e] en wordt uitgegeven door [a/b]. Allen zijn deelnemer van Buma/Stemra. Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 14 juni 1990.

Het werk "Warped Sister" is gecomponeerd door de heer [] en in Nederland sub-uitgegeven door [c/d]. Sub-uitgever is deelnemer van Buma/Stemra. Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 10 juni 2009.

3. Voorzover van belang voor de beoordeling van de zaak beschikt de VCP over afschriften van de volgende stukken:

- o Documenten uit administratie Buma/Stemra met betrekking tot werken
- o Klacht van [a/b] van 15 september 2009 + nagekomen stukken.
- o Brief aan [c] 8 oktober 2009
- o Brief [a/b] van 12 oktober 2009
- o Waarborgsom ontvangen
- o Emailwisseling met [c] van 22 oktober 2009
- o Email van [] van 5 november 2009 met extra informatie
- o Email van [] van 17 november 2009 met verklaring van [e]
- o Email 16 en 17 november 2009 verplaatsen zitting naar 13.15u

4. Klagers hebben de op grond van artikel 6 van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra vereiste waarborgsom van € 1362,- betaald.

5. Voor de behandeling van de zaak was de VCP als volgt samengesteld:

Prof. mr J. H. Spoor, Voorzitter
T. Eijk, lid
B. van der Linden, lid
W. de Ruiten, lid
J. F. Haanstra, lid
B. Zimmerman, lid

6. De zitting werd gehouden op 2 december 2009. Namens de klagers waren aanwezig: De heren [], [] en [], [a/b], en de heer [], deskundige
Namens de beklaagde waren aanwezig: De heer [], [d], de heer [], expert en mevrouw [], toevoorder.

7. De VCP verklaart zich bevoegd van de klacht kennis te nemen. De klacht heeft betrekking op een geschil zoals omschreven onder artikel 4 lid 1 onder a van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra.

8. De klacht wordt als volgt onderbouwd.

Het werk 'Blauw' is in één dag gecomponeerd in 1990, waarbij componist [e] zowel werd geïnspireerd door de opbouw van kinderliedjes, die vaak uit veel herhalingen bestaan, als door de overweldigende kleur blauw in een restaurant in Amsterdam.

Vervolgens is het werk 'Blauw' op 1 oktober 1990 gereleased als onderdeel van het album 'Blauw' van The Scene, waarna het werk in 1991 op single is verschenen in zowel Nederland als België. Het nummer was zeer succesvol in 1991 en verschijnt eveneens op verzamelalbums alsmede op een nieuw album van [] in 1997. 'Blauw' wordt nog regelmatig in Nederland en België ten gehore gebracht via radio op televisie hetgeen ook blijkt uit de uitkeringen van Buma/Stemra, die jaarlijks nog steeds zo'n € 10.000,- bedragen.

De componist van het werk 'Warped Sister', artiest [f], heeft in maart 2008 in Nederland opgetreden. Daarnaast heeft hij het werk 'Blauw' ongetwijfeld via Internet kunnen beluisteren. Zodoende heeft de componist van 'Warped Sister' kennis kunnen nemen van het werk 'Blauw'.

Klagers zijn notabene door een Amerikaanse kennis gewezen op de gelijkenis tussen de werken en hebben onmiddellijk de sub-uitgever van 'Warped Sister' benaderd. Die hield echter de boot af waardoor klagers zich genoodzaakt zagen de klacht voor te leggen aan de VCP.

Uit het overgelegde musicologisch rapport blijkt onomstotelijk dat hoofdthema van het werk 'Warped Sister' nooit tot stand had kunnen komen zonder het couplet van 'Blauw'. Het hoofdthema van het werk 'Warped Sister' vertoont grote overeenkomst met het couplet-thema van het werk 'Blauw', en dan met name in de maten 9 tot en met 16 van de coupletten van beide werken.

De betreffende melodielijnen zijn zowel wat notenopeenvolging als wat ritmiek betreft, nagenoeg identiek. Voorts worden de harmonieën van de coupletten beiden ondersteund door een peddelbas op de tonica. De bladmuziek van de betreffende zestien maten van de werken, waarbij de gelijkenis tussen de werken is gemarkeerd, vertoont in totaal 26 punten waarop de werken overeenstemmen. Dat leidt tot de conclusie dat het werk 'Warped Sister' in essentie is gebaseerd op het couplet van het werk 'Blauw'.

Een ieder zal de gelijkenis tussen de werken kunnen horen. Deze is zo evident dat er geen sprake kan zijn van toeval.

Beklaagde voert in het verweer de volgende argumenten aan.

De doorgaans instrumentale werken van artiest en componist [f] worden gekenmerkt door een zeer bepalende stijl, waarbij het Hammondorgel centraal staat. De artiest is geschoold en geniet grote faam, mede door de band 'Booker T & the M.G.'s' en doordat hij gewerkt heeft met bekende namen uit de muziekwereld.

[f] heeft verklaard nimmer kennis te hebben genomen van het werk 'Blauw', welk werk niet in Amerika is gereleased. Voorts hebben de door klager aangevoerde optredens van [f] niet in 2008 plaatsgevonden maar in 2009, één jaar nadat [f] het werk 'Warped Sister' heeft gecomponeerd. Zodoende kan het werk 'Warped Sister' niet zijn gebaseerd op het werk 'Blauw'.

In tegenstelling tot wat de foutieve en suggestieve muzieknotatie van de klagers suggereert, is er daarnaast geen sprake van letterlijke overeenstemming tussen de werken. Er is wel enige gelijkenis tussen een paar noten, maar dit notenmateriaal is al vele malen gebruikt en derhalve niet origineel. Op essentiële punten zijn de melodieën van de werken nu juist afwijkend, waardoor

er sprake is van twee op zichzelf staande composities. Het enige wat echt overeenkomt is de stijl van de werken, maar stijl is niet auteursrechtelijk beschermd. Binnen deze stijl, 'soulachtige bluesrock', worden akkoorden vaak op dezelfde wijze omspeeld. Zo ook in deze werken, waardoor wellicht ten onrechte de indruk wordt gewekt dat er geleend is van elkaar.

Beklaagde concludeert dat het werk 'Warped Sister' een originele en op zichzelf staande compositie is.

9. De VCP overweegt als volgt.

De VCP constateert dat de werken 'Blauw' en 'Warped Sister' een zekere overeenstemming kennen. De gelijkenis is met name gelegen in de curven van een gedeelte van de melodielijnen van de werken. In zowel het tweede gedeelte van het couplet van het werk 'Blauw' als in het thema van het werk 'Warped Sister', begint de melodie op de terts waarna de lijn via de kwart naar de kwint stijgt om vervolgens te dalen naar de kwart, en tenslotte via de terts weer op de tonica te eindigen.

Voor het overige stemmen de werken, in zowel ritmisch als harmonisch opzicht, niet overeen.

De VCP merkt op dat voornoemde melodische curve niet zozeer een zelfstandige melodielijns is, maar veeleer voortvloeit uit en onlosmakelijk verbonden is aan de onderliggende harmonieën. Er is derhalve geen sprake van een melodische inventie. De VCP is van oordeel dat in dit compositorisch element niet of nauwelijks het voor auteursrechtelijke bescherming vereiste persoonlijk stempel van de maker tot uiting komt.

In ieder geval is er geen sprake van een zodanige mate van overeenstemming dat daaruit een vermoeden van ontlening kan worden afgeleid. De VCP acht het ook niet erg aannemelijk dat de Amerikaanse componist van het werk 'Warped Sister' in aanraking is geweest met het Nederlandse werk 'Blauw', nu er bij het werk 'Blauw' geen sprake is geweest van internationale distributie.

Gelet op de geringe overeenstemming tussen de werken, die bovendien slechts is gelegen in een vanzelfsprekende melodische curve, concludeert de VCP dat er geen sprake is van auteursrechtinbreuk.

10. Uitspraak doende

- a. De VCP verklaart de klacht ongegrond en beslist dat het werk 'Warped Sister' geen inbreuk maakt op het werk 'Blauw'.
- b. De VCP veroordeelt de klagers tot betaling van € 1362,-, hetgeen een gedeelte van de kosten van behandeling van deze zaak is. Op grond van artikel 11 lid 5 van het VCP-Reglement zal dit bedrag worden verrekend met de door klagers gestorte waarborgsom.
- c. De VCP zal deze uitspraak ter beschikking stellen van de directie van Buma en Stemra, opdat deze naar aanleiding van de uitspraak de nodige maatregelen kan treffen en eventueel tot publicatie zal kunnen besluiten.

Aldus gedaan te Hoofddorp op 2 december 2009,

Mr. J.H. Spoor
Voorzitter

Mr O. Meijer
Secretaris